

Information om

RETTIGHEDER

for patienter i voksenpsykiatrien

INDHOLD

- 04 Kontaktperson
 - 04 Samarbejde med dine pårørende
 - 04 Ret til information om din sygdom og behandling
 - 04 Bisidder
 - 04 Behandlingsplan
 - 05 Selvbestemmelse og informeret samtykke
 - 05 Der er dog undtagelser for, hvornår det kræves, at du giver dit informerede samtykke:
 - 06 Patientrådgiver
 - 06 Tavshedspligt
 - 06 Videregivelse og indhentning af oplysninger
 - 07 Indhentning af oplysninger
 - 07 Aktindsigt
 - 08 Elektronisk journal (Min Sundhedsjournal)
 - 08 Tolk
 - 08 Mulighed for klage
 - 08 Patientkontoret
 - 09 Hvis noget går galt
 - 09 Patienterstatningen
 - 09 Frit sygehusvalg
 - 09 Ret til hurtig udredning
 - 09 Udvidet ret til behandling
 - 10 Kørsel til og fra hospital
 - 10 Yderligere information
 - 11 Bøger
 - 11 Nyttige adresser
-

KÆRE PATIENT

i voksenpsykiatrien

Med denne pjece ønsker Regionspsykiatrien i Region Midtjylland at give dig information om dine rettigheder som patient.

Vi håber, at du i pjecen vil finde information, som kan hjælpe dig til at få svar på de spørgsmål, du som patient måske vil få i forbindelse med din behandling. I pjecen finder du også information om, hvor du kan finde yderligere oplysninger.

Vi har valgt ikke at henvise til konkrete love og regler, da disse ofte ændres. I stedet henviser vi

til hjemmesider med et opdateret regelsæt.

Du kan også læse, hvordan du kan klage, hvis der er noget omkring din behandling, som du er utilfreds med.

Du kan finde information om de forskellige psykiske sygdomme på psykiatriens hjemmeside: www.psykiatrien.rm.dk.

Her findes både materiale, der retter sig til voksne patienter og til børne- og ungdomspsykiatriske patienter og deres pårørende.

Kontaktperson

Som patient får du tildelt en kontaktperson fra den afdeling/det afsnit, du er tilknyttet. Du får udleveret et kontaktkort med navn og telefonnummer på din kontaktperson. Kontaktpersonen hjælper med at skabe sammenhæng i din behandling og hjælper dig med at få svar på alle dine spørgsmål.

Samarbejde med dine pårørende

Regionspsykiatrien i Region Midtjylland vil meget gerne samarbejde med dine pårørende om din behandling. Du afgør selv, om dine pårørende kan inddrages i dit behandlingsforløb, og du skal give dit samtykke til dette.

Personalet kan dog uden dit samtykke orientere dine pårørende om generelle forhold vedrørende psykisk sygdom og behandling, samt informere dem om, hvor de kan få hjælp og støtte.

Ret til information om din sygdom og behandling

Du har ret til at få information om din helbredstilstand, sygdom og behandlingsmuligheder. Du skal også informeres om risici og eventuelle bivirkninger ved behandlingen og om konsekvenserne, hvis du ikke ønsker behandling. Du har også ret til at få oplysninger om resultatet af din behandling.

Bisidder

Du har ret til at have en pårørende eller en anden person med som bisidder til behandlingssamtaler og lignende.

Sundhedspersonalet kan dog beslutte, at denne ret kan fraviges, hvis der er væsentlige offentlige eller private interesser, der vejer tungere end hensynet til dig som patient. Hvis du får afslag, får du en mundtlig begrundelse, og du kan også anmode om at få udleveret en skriftlig begrundelse.

Hvis du for eksempel får afslag på at have en bisidder med til en behandlingssamtale, kan du rette henvendelse til Statsforvaltningen i Midtjylland, som fører tilsyn med, om Region Midtjylland overholder lovgivningen, men du har ikke en direkte klageadgang.

Behandlingsplan

Ved indlæggelse påbegyndes der en foreløbig behandlingsplan inden for det første døgn. En foreløbig behandlingsplan er en plan med observationsdiagnoser eller kortfattede diagnostiske overvejelser samt undersøgelser og behandling. En behandlingsplan skal foreligge inden for en uge.

For ambulante patienter udarbejdes der senest en behandlingsplan i

forbindelse med 2. ambulante kontakt/besøg.

Personalet samarbejder med dig om behandlingsplanen, hvis det er muligt. Du får en kopi af din behandlingsplan, medmindre du ikke ønsker det.

Behandlingsplaner revurderes ved:

- Afvigende undersøgelsesresultater
- Betydelig ændring i patientens tilstand
- Ændringer i den overordnede behandlingsstrategi
- Ændringer i patientens diagnose(r)
- Afsluttet udredning.

Selvbestemmelse og informeret samtykke

Før din behandling sættes i gang, skal du give et informeret samtykke. Inden du eventuelt giver dit samtykke, skal den behandlingsansvarlige give dig grundig information om din sygdom og behandling. Du kan dog frabede dig denne information. Du skal også have information om konsekvenserne, hvis du ikke ønsker behandlingen sat i gang. Et samtykke kan altid trækkes tilbage.

Du skal således have information om:

- Hvad du fejler
- Hvilke behandlingsmuligheder der findes
- Hvilke mulige komplikationer og bivirkninger der kan være ved en undersøgelse eller behandling
- Hvilke muligheder der er for at forebygge og pleje
- Hvilke konsekvenser det kan have, hvis du ikke ønsker behandling
- Det forventede resultat af behandlingen.

Der er dog undtagelser for, hvornår det kræves, at du giver dit informerede samtykke:

- Hvis du er i en livstruende situation og har behov for øjeblikkelig behandling og ikke kan give informeret samtykke, vil du blive behandlet uden samtykke.
- For patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke, er det de nærmeste pårørende eller en værge, der kan give informeret samtykke.
- Under visse særlige betingelser

giver psykiatriloven mulighed for at iværksætte frihedsberøvelse og behandling på psykiatrisk afdeling uden dit informerede samtykke. Loven giver også mulighed for anvendelse af anden tvang. Reglerne gælder kun for personer, der er sindssyge eller er i en tilstand, som kan ligestilles hermed. Et tvangsindgreb kan være tvangsindlæggelse, frihedsberøvelse eller behandling under tvang. Tvangsindgreb er indgreb, som du ikke har givet samtykke til. Tvang kan dog først anvendes, når der er gjort, hvad der er muligt for at opnå dit samtykke, og altid efter et mindste middels princip, som betyder, at personalet kun vil anvende den tvang, der er absolut nødvendig af hensyn til din behandling.

Der er knyttet strenge betingelser til anvendelsen af tvang, og patienter, der udsættes for tvang, har særlige rettigheder. Blandt andet får de tildelt en patientrådgiver.

Der gælder særlige regler om samtykke til behandling af børn og unge. Du kan finde pjecen om patientrettigheder målrettet børne- og ungdomspsykiatriske patienter og deres pårørende på www.psykiatrien.rm.dk.

Patientrådgiver

Hvis du under din indlæggelse udsættes for tvang, skal du have tildelt en patientrådgiver. Patientrådgiveren er ansat af Statsforvaltningen.

Patientrådgiveren skal besøge dig hurtigst muligt og senest 24 timer efter, at tvangen er iværksat og derefter mindst én gang om ugen.

Patientrådgiveren skal vejlede og rådgive dig om alt i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på den psykiatriske afdeling samt eventuelle klager.

Tavshedspligt

Personalet har tavshedspligt. De må som udgangspunkt ikke videregive oplysninger om dit helbred og øvrige personlige forhold, uden du har givet dit samtykke. Tavshedspligten gælder også over for pårørende.

Videregivelse og indhentning af oplysninger

Videregivelse af informationer kan som udgangspunkt kun ske med dit samtykke. Ved videregivelse i behandlingsøjemed er det nok med et mundtligt samtykke. Ved videregivelse af oplysninger til andre formål end behandling skal samtykket være skriftligt, og det gælder alene et år.

Et samtykke kan til enhver tid trækkes tilbage.

Der er tilfælde, der ikke kræver dit forudgående samtykke:

1. Hvis det er nødvendigt at videregive informationer til det personale, som er en del af behandlingen, eller som skal fortsætte din behandling.

2. Hvis der skal skrives et udskrivningsbrev til praktiserende læge eller speciallæge, som har henvist dig til sygehusbehandling.
3. Hvis der skal videregives oplysninger til en læge, som tidligere har deltaget i behandlingen af dig.
4. Hvis der skal videregives oplysninger til en studerende, der deltager i behandlingen af dig.
5. Hvis det er nødvendigt at videregive oplysninger af hensyn til en almen interesse, væsentlige hensyn til dig selv eller andre.
6. Hvis lovgivningen kræver det.
7. Hvis det er nødvendigt for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- og kontrolopgaver.

Du kan som patient aktivt frabede dig, at oplysninger i punkt 1-4 videregives.

Indhentning af oplysninger:

I forbindelse med din behandling kan det være nødvendigt at indhente oplysninger om dig. Udgangspunktet er, at det kræver samtykke fra dig, men der er dog tilfælde, hvor dette kan fraviges:

1. Indhentning af elektroniske helbredsoplysninger i forbindelse med behandling.
2. Indhentning er nødvendig af hensyn til en åbenbar almen

interesse, af væsentlige hensyn til dig selv eller andre.

Du kan som patient aktivt frabede dig, at oplysninger i punkt 1 indhentes.

Du kan klage til Styrelsen for Patientsikkerhed hvis du mener, at der uretmæssigt er videregivet eller indhentet helbredsoplysninger.

Aktindsigt

Du har ret til aktindsigt i din journal. Det betyder, at du har ret til at se journalen og evt. få en kopi af den.

Du kan anmode om aktindsigt overfor den sundhedsperson eller sygehusmyndighed, som har journalen i sin besiddelse. Din anmodning om aktindsigt skal færdigbehandles inden syv arbejdsdage efter modtagelsen. Hvis du får helt eller delvist afslag, har du krav på en begrundelse og en klagevejledning.

For optegnelser i journalen før 1. januar 2010 kan retten til aktindsigt begrænses, hvis afgørende hensyn til dig eller andre gør det nødvendigt.

Journalen indeholder blandt andet oplysninger om:

- ☑ Diagnose
- ☑ Sygdomsforløb
- ☑ Resultater af undersøgelser
- ☑ Korrespondance med praktiserende læge, myndigheder og eventuelt pårørende.

Elektronisk journal (Min Sundhedsjournal)

Med digital signatur / NemID kan du selv logge ind på www.sundhed.dk og finde din Sundhedsjournal.

I din Sundhedsjournal samles journaloplysninger om dig fra alle landets offentlige hospitaler, praktiserende læger sammen med bl.a. medicinoplysninger, laboratoriesvar mv. Du kan læse dine oplysninger 14 dage efter, de er skrevet. De 14 dages forskydning er lavet, for at lægerne har tid til at orientere dig om undersøgelses- og behandlingsresultater.

Journalen kan være svær at forstå, da den er et arbejdsredskab for sundhedspersonalet. Hvis du ønsker det, kan personalet hjælpe dig med at forklare indholdet.

Det er på nuværende tidspunkt ikke alle oplysninger fra journalen, du kan se i din Sundhedsjournal.

Tolk

Der kan bruges tolk, hvis det er nødvendigt for, at du kan forstå den information, som du får i forbindelse med din behandling.

Det er personalet, som skønner, om en tolk er nødvendig. Personalet skal sørge for tolkebistand og sikre sig, at tolken har de nødvendige sproglige kvalifikationer.

Tolkebistanden er gratis.

Mulighed for at klage

Er der forhold, du ikke er tilfreds med, kan du i første omgang henvende dig

til personalet eller til afdelingsledelsen for den afdeling, du bliver behandlet i, eller du kan kontakte **psykiatri og socialledelsen i Region Midtjylland**.

Hvis du vil klage over den faglige behandling eller over tilsidesættelse af patientrettigheder, skal du klage til **Styrelsen for Patientsikkerhed** via www.borger.dk. Du klager ved at udfylde et skema, som ligger på www.borger.dk under Sundhed og sygdom/ Klage over sundhedsvæsenet/ Klage over brud på patientrettigheder.

Det Psykiatriske Patientklagenævn

behandler klager over tvangsindgreb, der har fundet sted under indlæggelse på en psykiatrisk afdeling. Tvangsindgreb er indgreb, som du ikke har givet samtykke til. Du kan klage til Det Psykiatriske Patientklagenævn, hvis du har været udsat for tvang under din indlæggelse på en psykiatrisk afdeling. Der er ingen krav til, hvordan klagen skal se ud. Den kan være både mundtlig og skriftlig. Klagen afleveres - eventuelt via din patientrådgiver - til det behandlingsafsnit, hvor du bliver behandlet. Afsnittet har pligt til at sørge for, at din klage videresendes til Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Du kan også få hjælp til at klage hos Region Midtjyllands patientkontor.

Patientkontoret

Hos **Patientkontoret** kan du få vejledning og rådgivning om dine rettigheder som patient inden for sundhedsvæsenet. Patientkontoret kan også hjælpe dig med at klage, hvis der er noget, du er utilfreds med.

Patientkontoret er uafhængig af regionen i deres konkrete vejledning til dig som patient. Medarbejderne på patientkontoret har tavshedspligt og vil ikke uden dit samtykke, henvende sig til hospitalsafdelinger m.v.

Hvis noget går galt

Hvis der i forbindelse med undersøgelse eller pleje er sket fejl, eller du har været udsat for en konkret risiko for skade, er der tale om en utilsigtet hændelse. Du kan fortælle om din oplevelse ved at bruge hjemmesiden www.dpsd.dk. Her skriver du til en database for utilsigtede hændelser. Din rapport vil blive sendt til den afdeling på hospitalet, hvor hændelsen er sket. Afdelingen undersøger herefter, hvad de kan gøre for at undgå, at noget lignende sker igen. Vær opmærksom på, at afdelingen ikke er forpligtet til at give dig et svar.

Hvis sundhedspersoner, ambulanceredde mv. oplever en utilsigtet hændelse, er de forpligtet til at indberette den. På Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside kan du læse mere om, hvordan indberetninger af utilsigtede hændelser bliver anvendt for at øge patientsikkerheden.

Patienterstatningen

Alle patienter er omfattet af en offentlig erstatningsordning. Ordningen dækker, hvis du kommer til skade i forbindelse med behandling.

Det er **Patienterstatningens** opgave at sikre, at patienter får den erstatning, de er berettiget til efter loven.

Det er gratis at anmelde en sag.

Frit sygehusvalg

Der er frit sygehusvalg i Danmark. Valget kan dog begrænses af kapacitetsmæssige årsager på modtagersygehuset. Kontakt **Patientkontoret** hvis du har spørgsmål til det frie sygehusvalg.

Ret til hurtig udredning

Folketinget har den 3. juli 2014 vedtaget, at der er ret til hurtig udredning og behandling.

Som patient har du ret til at blive udredt inden for en måned, hvis det er fagligt muligt. Hvis det ikke er muligt at udrede dig inden for en måned, skal du have en udredningsplan. Planen skal indeholde oplysninger om tid og sted for de undersøgelser, som hospitalet forventer er nødvendige for, at du kan videreudredes.

Udvidet ret til behandling

Patienter kan som hovedregel vælge at blive behandlet på et aftalesygehus, hvis ventetiden i det offentlige overstiger en måned. Et aftalesygehus er et sygehus, som Region Midtjylland har indgået aftale med om behandling af patienter, der har udsigt til at vente en måned eller mere.

Regionen skal senest otte hverdage efter at henvisningen er modtaget oplyse patienten om, hvorvidt regionen kan tilbyde behandling indenfor en måned. Hvis ikke, så skal de oplyse, at patienten kan vælge et aftalesygehus.

Du kan finde oplysninger om den udvidede ret til behandling på www.sundhed.dk eller kontakte Patientkontoret.

Kørsel til og fra hospital

Hovedreglen er, at du selv skal sørge for at komme til og fra hospitalet.

Manglende adgang til offentlig befordring giver i sig selv ikke ret til befordring og / eller befordringsgodtgørelse.

I særlige tilfælde kan du få tilskud til dine befordringsudgifter eller

blive kørt med Region Midtjyllands taxaordning, evt. ambulance, hvis din helbredstilstand gør det nødvendigt.

Du kan læse mere om betingelserne for befordring og befordringsgodtgørelse i pjecen: "Kørsel til og fra hospitalet" udgivet af Region Midtjylland. Du kan få pjecen udleveret på dit behandlingssted, eller du kan finde den på www.psykiatrien.rm.dk.

Yderligere information

www.psykiatrien.rm.dk

Regionspsykiatriens hjemmeside. Følg link til patient / rettigheder.

www.sundhed.dk

sundhed.dk er det offentlige sundhedsvæsen på nettet. Bag sundhed.dk står Danske Regioner, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Kommunernes Landsforening.

www.rm.dk

Region Midtjyllands hjemmeside. På hjemmesiden kan du bl.a. finde oplysninger om hvordan psykiatrien i Region Midtjylland er opbygget, samt en lang række patientinformationer herunder oplysninger om Patientkontoret.

www.retsinformation.dk

retsinformation.dk giver adgang til det fælles statslige retsinformationssystem. På hjemmesiden kan du søge i alle love og alle regler (bekendtgørelser, cirkulærer m. v.), der udstedes af ministerierne og de centrale statslige myndigheder samt i Folketingets dokumenter.

www.sst.dk

Sundhedsstyrelsens hjemmeside, hvor du bl.a. finder oplysninger om tavshedspligt m.v.

www.sum.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses hjemmeside bl.a. med oplysninger om patientrettigheder m.v.

www.stps.dk

Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside med oplysninger om bl.a. patientklager, erstatning og utilsigtede hændelser.

www.patienterstatningen.dk

Patienterstatningens hjemmeside med oplysninger om den offentlige erstatningsordning for patienter.

www.statsforvaltningen.dk

Statsforvaltningernes hjemmeside, bl.a. med oplysninger om Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Du kan også finde andre relevante informationer via de forskellige bruger- og pårørende foreninger

Bøger

Ellen Margrethe Basse
og Knud Kristensen

Håndbog for psykiatribrugere og pårørende, 2013. Kend dine rettigheder

Bogen beskriver de rettigheder, som brugere eller pårørende i psykiatrien har.

Helle Bødker Madsen

Sundhedsret, 2014

Bogen behandler de grundlæggende regler om sundhedsmyndigheders og sundhedspersoners pligter og patienters rettigheder.

Nyttige adresser

Patientkontoret

Region Midtjylland
Skottenborg 26
8800 Viborg
Tlf: 7841 0444.
Telefontid mandag kl. 9 - 12
og tirsdag til torsdag kl. 10 - 12
E-mail: patientkontoret@rm.dk

Det psykiatriske Patientklagenævn

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Tlf: 72567000
E-mail: post@statsforvaltningen.dk

Patienterstatningen

København
Nytorv 5, 3. sal
1450 København K
Tlf.: 33124343
E-mail: pebl@patienterstatningen.dk

Odense
Thomas B. Thriges Gade 26, 1. sal.
5000 Odense C
Tlf.: 33124343
E-mail: pebl@patienterstatningen.dk

Psykiatri og socialledelsen

i Region Midtjylland.
Psykiatri og Social, Region Midtjylland
Postboks 36
Tingvej 15 2. tv.
8800 Viborg
E-mail: psykiatrisocial@rm.dk

